

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

meddelad i Stockholm den 15 maj 2009

Mål nr

T 4641-07

KLAGANDE

T H

Ombud och biträde enligt rättshjälpslagen: Advokat B T

MOTPART

Trafikförsäkringsföreningen, 802005-9286

Box 24035

104 50 Stockholm

Ombud: Jur.kand. B E

SAKEN

Trafikförsäkringsavgift

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Göta hovrätts dom den 31 oktober 2007 i mål T 134-07

DOMSLUT

Högsta domstolen fastställer hovrättens domslut.

För det biträde B T lämnat T H i Högsta domstolen fastställs ersättning enligt rättshjälpslagen till trettontusenetthundrasju (13 107) kr för arbete. I ersättningen ingår mervärdesskatt med 2 621 kr.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

T H har yrkat att Högsta domstolen ogillar Trafikförsäkringsföreningens talan samt förpliktar Trafikförsäkringsföreningen att ersätta hans rättegångskostnader i tingsrätten och hovrätten.

Trafikförsäkringsföreningen har bestritt ändring.

DOMSKÄL

Enligt 2 § första stycket trafikskadelagen (1975:1410) skall trafikförsäkring finnas för motordrivet fordon som är registrerat i vägtrafikregistret och som inte är avställt. Av bestämmelsens andra stycke framgår att försäkringsplikten som huvudregel fullgörs av fordonets ägare. Om det saknas föreskriven trafikförsäkring har Trafikförsäkringsföreningen enligt 34 § samma lag rätt till gottgörelse, trafikförsäkringsavgift, av den försäkringspliktige för den tid denne har underlåtit att fullgöra sin försäkringsplikt.

I motiven till trafikskadelagen (NJA II 1977 s. 354) anges att med ägare avses fordonets verkliga ägare oavsett om han har registrerats i bilregistret

som fordonets ägare eller inte. Vidare anføres att om denna ordning skulle visa sig vålla problem i olika hänseenden det kan bli aktuellt att – på samma sätt som i fråga om felparkeringsavgift – lägga ansvaret för att försäkringsplikten fullgörs enbart på den registrerade ägaren.

Trafikförsäkringsföreningen har krävt T H på trafikförsäkringsavgift för tiden den 30 augusti 2004 – den 31 maj 2005 avseende bilen med registreringsnummer XXX 000. Det är ostridigt att T H under den angivna tiden varit registrerad som ägare till bilen och att denna inte varit trafikförsäkrad eller avställd i vägtrafikregistret. T H har invänt att han aldrig varit ägare till bilen, att han inte undertecknat eller på annat sätt medverkat till anmälan om ägarbyte samt att han över huvud taget saknar kännedom om bilen. På den anmälan om ägarbyte som lagts till grund för registreringen är enligt T H hans namnteckning förfalskad.

I rättsfallet NJA 1986 s. 758 ansågs innebörden av bestämmelserna om försäkringsplikt i trafikskadelagen vara att försäkringspliktens fullgörande åligger den som registrerats som fordonets ägare eller, om annan visas vara den verkliga ägaren, denne.

Av det anförda följer att T H i egenskap av registrerad ägare till den aktuella bilen under angiven tid skall presumeras ha varit fordonets verkliga ägare och därmed försäkringspliktig. Det åligger honom att bevisa sitt påstående att han inte ägt bilen. Frågan i målet är vilka krav som skall ställas på bevisningens styrka i ett fall som detta där – till skillnad från i 1986 års rättsfall – det påstås att anmälan om ägarbyte är förfalskad.

En utgångspunkt för bedömningen bör vara att en felaktigt registrerad ägare måste ha en rimlig möjlighet att bryta presumptionen för att han är fordonets ägare och därmed försäkringspliktig. Detta framstår som särskilt beaktansvärt i fall där registreringen påstås ha tillkommit på grund av en anmälan om ägarbyte som varit förfalskad, eftersom tillgången till bevisning för den enskilde i en sådan situation allmänt sett torde vara begränsad.

Det förefaller mot angiven bakgrund vara väl strängt att i ett fall som detta den registrerade ägaren, i enlighet med beviskravet i 1986 års avgörande, skall styrka att han inte äger bilen. Det får anses tillräckligt att denne gör sitt påstående sannolikt.

T H har till stöd för sitt påstående åberopat förhör med sig själv under sanningsförsäkran. De uppgifter han lämnat har inte bekräftats eller vunnit något stöd av annan utredning. Vid sådant förhållande kan T H inte anses ha gjort sannolikt att någon annan var ägare till bilen. Såsom försäkringspliktig är han därmed skyldig att utge yrkad trafikförsäkringsavgift. Överklagandet skall således lämnas utan bifall.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Ann-Christine Lindeblad,
Ella Nyström (referent), Kerstin Calissendorff, Per Virdesten och
Lena Moore
Föredragande revisionssekreterare: Susanne Allgårdh